

Idékatalog til at arbejde med tekstilfarvning

DET FYSISKE MILJØ

Webfortællinger er dramatisering af forskellige farveprocesser. Når disse kombineres med Receptbogens gennemgang af, hvordan der bejdses og farves med henholdsvis røde, blå, brune og gule farveemner fås et billede af, hvordan processerne foregår rent fysisk. Det er en hjælp til, at elever selv kan udføre processerne.

Gennemgang af Farvergården giver indsigt i og forståelse for, hvordan farveriet foregik før industrialiseringen i slutningen af 1800-tallet. Det er næsten, som at vandre rundt i en "levende" farvergård, hvis man ikke har mulighed for at besøge farvergårdene enten i Ebeltoft eller Den Gamle By i Århus. Hvert rum med sine redskaber repræsenterer en del af processen og en lang historie om at bruge samme type redskaber gennem 500 år – fra ca. 14-1500 tallet til ca. 1900. De fortæller om menneskers praktiske udvikling og brug af redskaber.

Kattuntrykkeri (bloktryk på bomuldsstof) var ofte en del af farverens arbejdsområde, og farvergårde havde derfor et særligt trykkerum, hvor de mange udskårne træblokke lå på hylder. Mønstermotivet kunne også være dannet af små sømhoveder, anvendt til reser- vetryk. Diskussion med elever om motiver, mønstre og trykteknikker kan derfor inddrages, hvor de selv arbejder med materialet.

Farvergården, hvor farveren med sin familie boede i stuehuset, fortæller om håndværkeren som en betydelig del af købstadens borgerskab. Farverfaget var organiseret med mester, svende og lærlinge, der alle boede og spiste i farvergården, ved at de indgik i mesteren og hans kones husholdning. Derfor var mesterens kone lige så uundværlig som mester selv, da hun ud over at passe butikken stod for husholdningen m.m.

Farvergården som et fysisk miljø giver god anledning til at gennemgå den førindustrielle købstads-håndværkerstand og dens levevilkår.

FARVEEMNER OG RÅMATERIALER

Temaerne: Oversøiske farver, Receptbog og Herbarium rummer oplysninger om de naturlige farvestoffer, der fordeler sig på vegetabiliske og animalske. Her er rig anledning til at tale om miljø, udnyttelse af naturmaterialer, og hvor de kommer fra. Elever kan finde planterne i naturen og farve med dem. En række af de oversøiske farvestoffer kan købes (se under link), så eleverne kan prøve kræfter med at fremstille spændende farver som krappød, cochénille, indigo og tørstetræ m.fl..

Temaerne er gode til fag som biologi, geografi, natur og teknik.

Der er rig anledning til at arbejde med kemiske formler og studere, hvorledes de fungerer i virkeligheden, hvis eleverne arbejder med de kemiske farver, bejdsning og tilsætninger af salte og mineraler i farvebadet.

TEKSTILFARVNING

Arbejdet med farveprocesser, enten det er til garn- eller stoffarvning, kan anvendes i flere fag: Historie, natur og teknik, kemi, biologi, dansk, matematik og materiel design.

Her hjælper farveprocesserne med til at give forståelse for, hvordan garner og tekstiler fremstilles, hvordan farver sammensættes og mønstre skabes. Der er muligheder for at inddrage tøj- og farvemoder lige fra oldtiden til nutiden. Ud fra historisk viden kan gives opgaver, der relaterer sig til nutiden.

Under temaet Redskaber findes de få genstande, som er nødvendige til selv at arbejde med farveprocesser.

Mulighederne er mange for at sætte kreativiteten i højsædet.

Kirsten Rykind-Eriksen
museumsinspektør